SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 11 September** **No. 37.**

PARAMARIBO, 10 SEPTEMBER 1859.

Het zal onzen medeburgers gewis genoegen doen, uit de aankondiging voorkomende in dit nummer te vernemen, dat onze stadgenoot de Heer W. E. H. WINKELS, voornemens is de leemte aan te vullen welke tot dusverre in de verzameling onzer wettelijke verordeningen bestaan heeft. Reeds lang werd het wenschelijke dezer onderneming ingezien zoodat eene ruime ondersteuning schier niet te betwijfelen valt. Wij juichen dan ook dit plan toe en houden ons overtuigd dat een ieder het zijne zal willen bijdragen om tot het beoogde nuttige doel mede te werken.

Mail Nieuws.

De koloniale schroefboot *Vice Admiraal Rijk* op gisteren alhier aangekomen, heeft ons de volgende berigten tot 14 Augustus jl. aangebragt.

«In het moederland is de politieke toestand zeer onbevredigend; «de oppositie,» aldus schrijft men «heeft op alle groote punten, de boog zóó sterk gespannen, dat het niet lang zoo blijven kan.»

De zaak der spoorwegen doet voortdurend de gemoederen in groote gisting verkeeren en naar men wil, is het niet te miskennen, dat dezelve van lieverlede eene crisis nadert, die eindigen zal met de aftreding van sommige ministers, of met een beroep door den Koning op de kiezers.

De minister van oorlog, de generaal-majoor van Meurs, heeft zijn ontslag uit zijne betrekking verzocht en bekomen. De ministeriële crisis door die aftreding ontstaan, is evenwel spoedig geëindigd door de benoeming van den kolonel, Jhr. de Casembroot, voormalig Gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje, een krijgsman algemeen gewaardeerd als een doorkundig man en de uitstekende leider van de zoo wel geslaagde opvoeding van den vermoedelijken Troonopvolger.

De Conferentie te Zurich heeft den 8 Aug. hare eerste zitting gehouden. Men komt meer en meer tot het gevoelen, dat de zittingen eenige weken zullen duren; en waarlijk, de taak der gevolmagtigden zal niet gemakkelijk zijn, als men overweegt welke bezwaren van alle kanten oprijzen, waaronder men slechts behoeft te noemen de kwestie der verdreven souvereinen en de moeijelijkheden, die uit het presidentschap van den Paus moeten voortvloeijen; vooral wanneer het waar is, dat de regering van Z. H. de voorstellen van den Hertog de Grammont ten gunste van hervormingen, in een ontwijkenden zin heeft beantwoord.

De *Morning Post* stelt al zeer weinig vertrouwen in de Conferentie en blijft van oordeel, dat zij niet in staat zal zijn de Italiaansche kwestie op te lossen. Deze Conferentie kan al de Italiaansche Staten niet dwingen tot eene Conferentie toe te treden, daar dit even onmogelijk is als Venetie, van het overige Italie te scheiden. En wanneer het staten-verbond niet tot stand komt, dan staat de Italiaansche kwestie op hetzelfde standpunt als in Januarij 1859.

Ook de *Times* is van oordeel, dat de Italiaansche bevolking over haar eigen lot zal moeten beslissen. Het wordt dus meer en meer twijfelachtig of er wel een Europesch Congres tot stand zal komen; althans na de verklaring van Lord John Russell in het Lagerhuis, is het niet te verwachten dat Engeland er deel aan zal nemen.

De Koning van Sardinie heeft aan den podesta van Milaan een eigenhandigen brief geschreven, waarin aan den gemeente-raad dank wordt gezegd voor de wijze, waarop hij den verjaardag van Karel Albert gevierd heeft. De Koning zegt daarin onder anderen, dat door deze viering het bewijs geleverd is, dat eene reeks van jaren en de loop der gebeurtenissen niet in staat geweest zijn de vereering van en de dankbaarheid jegens den voorvechter der Italiaansche onafhankelijkheid te verminderen.

De doorgaans goed ingelichte *Elberfelder-Zeitung* zegt dat de betrekkingen tusschen de Hoven van Weenen en Berlijn in den laatsten tijd weder een vriendschappelijker voorkomen gekregen hebben en het streven van eerstgenoemd kabinet tot toenadering van Pruissen te Berlijn met genoegen gezien wordt, naardien de algemeene toestand van Europa door tweespalt tusschen de groote Duitsche Mogendheden veel dreigender worden zou. Het zou laatstelijk tot verklaringen gekomen zijn, welke het voor het oog der gansche wereld geregtvaardigd Pruissen vergunnen zullen de zaak te laten berusten, naardien het zwijgen van Oostenrijk op dit tijdstip en met het oog op hoogere belangen, zoo welsprekend als eene openlijke verklaring is. De voortdurende hartstogtelijke aanvallen op Pruissen uit enkele Middenstaten zijn in treurige tegenspraak met deze meer vriendschappelijke houding van Oostenrijk, en leveren het bewijs op hoe blind men daar voor den waren toestand van het gezamenlijk Europa is.

De Koning van Pruissen is in de laatste dagen door eene beroerte getroffen geworden. Zijn toestand boezemt ernstige bezorgdheid in.

— In Duitschland begint een kruistogt geopend te worden tegen den *Duitschen Bond*, met het doel vooral, om Pruissen aan het hoofd der zaken te verkrijgen. Opmerkelijk is te dier zake de verklaring, die te Dessau is verschenen, van vele duitsche vaderlandslievende mannen van verschillende staatkundige denkwijs, waarin te kennen wordt gegeven: dat de tegenwoordige zamenstelling van den Duitschen Bond, in oorlog zoowel als in vrede, gebrekkig is, dat zij verdeelt in plaats van te vereenigen, door aan lokale belangen voedsel te geven; dat Duitschland, zoo lang deze toestand duurt, nooit zoo krachtig tegenover het buitenland kan optreden als behoort, en dat integendeel, in geval een algemeene oorlog mogt uitbarsten, nieuwe afzonderlijke coalities bijna met zekerheid te voorzien zijn en eene verbrokkeling van Duitschland te vreezen is; dat eene nationale vereeniging van Duitsland, die geschikt is om de bijzondere uitzigten en belangen te doen verdwijnen en aan de in- en uitwendige gevaren het hoofd te bieden, alleen door middel van eene krachtige centrale Regering van een Duitsch Parlement tot stand gebragt kan worden; dat door zulk eene eenheid alleen door Pruissen de weg gebaand kan worden en alleen onder de leiding van Pruissen provisioneel en voor altijd bestaan kan.

— Omtrent de feestelijkheden in Parijs te houden op den 15 Aug. bij den intogt des Keizers en van het leger van Italie, lezen wij de volgende mededeeling van den *Moniteur*:

Ten zes ure des morgens kondigt het geschut der Invaliden den aanvang daarvan aan en hetzelfde getal schoten wordt des avonds ten zes ure herhaald. Des morgens worden, door tusschenkomst der maires en der besturen van de bureaux van weldadigheid, levensmiddelen aan de behoeftige gezinnen in al de arrondissementen van Parijs uitgedeeld. Ten één ure wordt eene plegtige mis in de hoofdkerk gevierd en met een Te Deum besloten. Deputatien uit alle groote Staatsligchamen en uit alle burgerlijke en militaire autoriteiten, wonen deze mis bij. Het volksfeest heeft gelijktijdig op de esplanade der Invaliden, op de Seine en op de barrière du Trône plaats en duurt van één ure des namiddags tot zes ure des avonds. Op eerstgenoemd punt worden op twee groote tooneelen militaire pantomimes en op twee andere acrobatische kunsten uitgevoerd, rijk gevulde cocagnemasten opgerigt, en een luchtballon, met de nationale kleuren opgelaten. In een der bassins van de Seine wordt een scheepswedstrijd gehouden, en op de barrière du Temple hebben soortgelijke schouwspelen als op de esplanade der Invaliden plaats. Verschillende schouwburgen geven gratis voorstellingen. Des nachts zullen de openbare tuinen de gereserveerde parterres der Tuilerien, de plaats de la Concorde en verscheiden andere pleinen en straten alsmede al de openbare gebouwen luisterrijk geïllumineerd worden. Het Marsveld wordt met electriek licht verlicht. Des avonds ten negen ure worden twee groote vuurwerken, het eene op de hoogten van het Trocadero en de brug van Jena, het andere op de barrière du Trône afgestoken.

Zie hier de orde in welke de nu te Saint Maur en Maison Alfort gekampeerde troepen den 14 dezer, van de Bastille af,

---

DE ANDAMAN-EILANDEN

Deze in de Golf van Bengalen liggende eilanden zijn over het algemeen niet zeer bekend; de Engelschen die in den jongsten tijd de oproerige Cipayers daarheen hebben verbannen, hebben de gelegenheid gehad die eilanden te bezoeken en zich eene betere kennis van dien archipel te verwerven.

Bij het eerste gezigt levert Groot-Andaman een schilderachtig schouwspel op, een gevolg van zijn weelderigen plantengroei, die de hoogten aan het strand kroont en op alle hellingen overdekt. De Britten hebben zich tot nog niet op het voornaamste eiland nedergezet, maar op de drie kleine eilanden, die in de haven van Blair uit de zee oprijzen. Deze haven die eene zeer veilige ligplaats oplevert, heeft haar naam te danken aan kapitein Blair, die in 1790 de Andaman-Eilanden het eerst in kaart bragt. De drie kleine heeten Ross-Eiland, Chattam-Eiland en Viper-Eiland. Op Ross-Eiland is het hoofdkwartier gevestigd; het ligt aan den ingang der haven, is ongeveer 1½ Engelsche mijlen lang, heeft den vorm van een boog en bezit op de meest boven de zee verhevene plaatsen eene hoogte van 150 of 200 voet. De bestuurder J. P. Walker houdt daar zijn verblijf; men is thans bezig er kazernen voor de zeesoldaten op te rigten. Deze nederzetting is aan de bewaking van slechts 150 man Europeanen toevertrouwd, die met hunne officieren aan boord van het schip *Sesostris* gekazerneerd zijn. Het aantal bannelingen, bedraagt thans veertien of vijftien honderd. Men treft op het eiland slechts weinige sporen van cultuur aan en de omtrek van den piek van Ross-Eiland vertoont nog geheel het voorkomen van den natuurstaat; hierop maken alleen de plekken, waar de landbouw het terrein aan de „jungles" betwist, eene uitzondering. Eene lange reeks van hutten, eenige hier en daar verstrooid liggende woningen en het huis van dr. Walker zijn de eenige menschelijke verblijfplaatsen, die men er waarneemt.

Het Chattam-Eiland heeft ongeveer 1½ mijl in omtrek en levert mede een schilderachtig schouwspel op. Men heeft daar in den laatsten tijd de proef genomen om eene strafwerk-inrigting tot stand te brengen, doch haar, wegens de groote sterfte, bijna terstond weder moeten opheffen. Het hospitaal is daar echter nog aanwezig; de hospitaal beambten en een dozijn soldaten wonen op dat eiland, hetgeen zeer goed bebouwd is en waar alles uitmuntend gedijt.

Viper-Eiland is omtrent 2½ mijlen van Chattam-Eiland en 5 mijlen van Ross-Eiland verwijderd, doch kan van uit de haven niet gezien worden, dewijl het in eene bogt in 't zuidwesten ligt. Een kleine schoener ligt daar voortdurend als wachtschip. Het klimaat heeft groote overeenkomst met dat van Birma; alleen regent het er veel sterker wanneer de zuidwestelijke mousson en de groote stormen er waaijen. De haven is zeer vischrijk; vele week- en schaaldieren leven aan de kust en de vogels der keerkringsgewesten vindt men in talrijke scharen op het eiland. Het varken is het eenige viervoetige dier, dat men tot nu toe op de eilanden aangetroffen heeft.

Groot-Andaman schijnt zeer moerassig te zijn; zijn echter eenmaal de jungles uitgeroeid en behoorlijke gezondheidsmaatregelen genomen, dan zal dit eiland gezond en vruchtbaar worden en voor toekomstige geslachten zal er dan veel partij van te trekken zijn. Voor het oogenblik is het nog gevaarlijk en zelfs uitdrukkelijk verboden, om ongewapend op het eiland te gaan; doch het bestuur heeft, om te veelvuldige botsingen tusschen de Europeanen en de inboorlingen te voorkomen, aanbevolen om eerst in den uitersten nood en na terging van de wapenen gebruik te maken. De jungles zijn zoo groot en het is zoo moeijelijk zich een weg daar door heen te banen, dat het groote eiland tot nog toe slechts weinig onderzocht is; doch hetgeen men er van gezien heeft is toereikend geweest om regt te geven tot de onderstelling, dat het door een groot aantal wilden van de gevaarlijkste soort bewoond is. Zij schijnen van Afrikaansch ras te zijn, doch komen daarmede bij den eersten oogopslag niet overeen, aangezien zij hunne huid rood verwen. Men heeft eenige hunner hutten gevonden; zij zijn van de grofste gedaante en bestaan uit drie of vier bladen van eene op het eiland groeijende soort van palmboom. Deze uit zulk eene bouwstof zamengestelde hutten bestaan uit een kleinen koepel van twee tot drie voet hoogte met eene kleine opening als ingang. Men heeft geen huisraad of werktuig der wilden gevonden, buiten eenige varkensschedels en eenige ledige schelpen.

De bannelingen, die van hunne kleine eilanden Groot-Andaman zagen, dat een vastland schijnt, beeldden zich in dat het hun vaderland was, en in de meening, dat zij den afstand, die hen van hun vermeende vaderland scheidde, slechts behoefden over te steken om hunne haardsteden en hunne vrijheid terug te bekomen, zoo verzamelden zij hout om daaruit een vlot te bouwen en met dit brooze vaartuig Groot-Andaman te bereiken. Doch zij, die van dien togt terugkwamen, berigtten dat zij de slechtste ontvangst hadden ondervonden, want dat sommige hunner kameraden in de jungles het leven hadden verloren en andere door de inboorlingen waren opgegeten. Zij zelven waren liever in de magt der Europeanen teruggekeerd, dan zich aan een onvermijdelijken dood bloot te stellen.

De bannelingen uit Indie komen in ijzeren boeijen op de eilanden aan. Men neemt hun die af en laat alleen een ring aan het regterbeen. Zij zijn in brigades van 20 tot 25 man afgedeeld, die onder bevel van een uit hun midden gekozen brigadier staan. Een vaartuig kruist iederen nacht tusschen Ross-Eiland en Groot-Andaman. Eenige vrije inboorlingen geven aan de bannelingen onderrigt in het timmeren en verrigten het werk, dat men van hen vordert. Zij worden elken avond en elken morgen bijeengeroepen. Het werk begint des morgens ten 6 uur; op den middag rust men en maakt den maaltijd gereed. Na verloop van twee uren gaat men weder aan den arbeid tot 6 uur 's middags, wanneer de bannelingen verzameld en in hunne hutten gebragt worden, waar zij den avond naar eigen goedvinden kunnen doorbrengen.

1828, dochter van *Frederika*, en hare kinderen *Anna*, geboren in 1850 en *Julius Alfred*, geboren in 1859, toebehoorende aan plantaadje *Leasowes*, district *Coronie*.

Bij Gouvernements Resolutie van den 31 Augustus jl. No. 4, is, onder nadere goedkeuring des Konings, aan den heer H. Kettanbald, op zijn verzoek, verleend een eervol ontslag als 1e Luitenant der divisie *Boven Cottica* en *Perica*, en zijn in gemelde divisie benoemd:

tot 1e Luitenant, de 2e Luitenant C. M. Vroesbart, en tot 2e Luitenant, de oud Luitenant M. P. Hack.

D. L. F. W. Oliviera heeft zich bij request tot het gouvernement gewend, met verzoek dat aan hem in allodialen eigendom en erfelijk bezit worde afgestaan een gedeelte van den verlaten grond *L'Espérance* aan de *Boven Commewijne*, ter grootte van 200 akkers.

A. G. Harnasch heeft zich bij request tot het Gouvernement gewend, met verzoek dat aan hem in allodialen eigendom en erfelijk bezit worde afgestaan een perceel land gelegen ten Zuiden van de rivier *Beneden Saramacca* ter grootte van 150 akkers, uitmakende een gedeelte van den verlaten grond *Goede Onderneming*.

Tijd van verzet *veertien* dagen, gerekend van den 2 September 1859.

Bij het Bestuur is het verzoek gedaan om de slaven *Columbus*, geboren in 1820, wiens moeder [illegible] is, *Leopold*, geboren in 1833, moedersnaam *Margo*, en *Zaire*, geboren in 1806, moedersnaam onbekend, van den eigenaar van plantage *Bakenstein*, gelegen in de divisie *Beneden Cottica*, [illegible].

Tijd van verzet *drie* weken, gerekend van den 29 Augustus 1859.

Post-Kantoor.

De Mailpakketten zullen OVERMORGEN den 5n dezer, des middags ten 12 ure worden gesloten en verzonden per de Stoomboot *Vice Admiraal Rijk*.

Politie.

Bij deze wordt, ter voorkoming van ongelukken, aan het algemeen kennis gegeven, dat van af den 6den September e. k. ieder *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Vrijdag* van des morgens 5 tot 9 ure door de Troepen alhier in garnizoen naar de *Schijf* zal worden geschoten op een Erf op *Combé* over den Stoomzaagmolen in eene N. N. Westelijke rigting van den molen.

Door de noodige herstellingen te doen aan de *Steenbakkerij straat*, zal aldaar de passage voor rijtuigen gedurende eenige dagen afgesloten worden.

HH. HOUDERS van *Chineesche Immigranten*, welke den staat wegens ingehouden voorschot over het 2e kwartaal d. j. nog niet hebben ingezonden, worden beleefdelijk verzocht die inzending te bespoedigen.

Paramaribo, den 2 September 1859.

Transport.

Den 29 Augustus 1859, C. Thijm en S. T. Thijm Echtgenoot van G. F. Wesenhagen als zamentlijk erfgenamen van hunne moeder Boertje van Roepel, en broeders J. L. J. N. en J. F. Thijm, eenige overgeblevene legatarissen in den boedel wijlen Lambertus Thijm ten behoeve M. J. A. van Meerten, H. E. van Meerten als in huwelijk hebbende H. C. van Meerten en H. van Meerten q. q. S. E. Lemmers wed. van wijlen A. van Meerten, voogdes over hare minderjarige dochter F. H. van Meerten, van het Huis en Erf aan de *Domineestraat* N. W. La. C. No. 58, O. W. La. D No. 389.

Paramaribo, den 29 Augustus 1859.

Den 31sten Augustus 1859, J. S. Tobsech als in huwelijk hebbende J. G. S. Wijnand aan F. Wijnand van *een vijfde* aandeel in het Huis en Erf, gelegen te *Nieuw Rotterdam*, No. 48 en 49.

Paramaribo, den 31 Augustus 1859.

Den 2 September 1859. De Exploicteur aan het Gouvernement dezer kolonie van:

1. Den verlaten grond *Siaf Arons* gelegen in de divisie *beneden Cottica* en
2. Den verlaten grond *Jagersburg*, gelegen in de divisie *Para*.

Paramaribo, den 2 September 1859.

De Pupillaire Raad.

Gezien de Artikelen 1, 14 en 42 van de Tweede Afdeeling der Publicatie van 8 February 1838 (G. B. No. 6),

Roept bij deze alle testamentaire en door den Pupillairen Raad benoemde Voogden op, om aan den Raad opening van zaken te geven en daarna binnen den tijd van *twee* maanden na date dezer, aan den Secretaris in te leveren schriftelijke opgaven zoo van het vermogen hunner Pupillen als van de wijze waarop dit vermogen is belegd of uitgezet.

Paramaribo, den 31 Augustus 1859.

De Pupillaire Raad,
J. W. GEFKEN,
President,
J. E. WESENHAGEN,
Secretaris.

De provisioneele Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, als beheerende den boedel E. R. C. Leue, Echtgenoot van A. J. Malinberg, zal met en nevens de mede eigenaren, op Donderdag den 8sten September e. k., des namiddags om *vier* uren, in het locaal van dat departement, door den Vendumeester A. SALOMONS, publiek doen verkoopen:

Het *Huis* en *Erf* met de *Achtergebouwen* staande en gelegen aan de *Zwartenhoven-brug Straat*, bekend onder N. W. La. F No. 14, O. W. La. D No. 512b, aankomende voor *een derde* aandeel voornoemden boedel en de overige *twee derde* aandeelen J. J. Leue en de minderjarige C. U. T. Leue. Voorts: Eenige *Meubelen* en *Huisraad*, alsmede: *een derde* aandeel in de slaven *Philida*, met hare kinderen *George*, *Martha*, *Georgetina*, *Frederik Willem* of *Julius* en *Eleonora*, *Jella* en haar kind *Johan*, tot opgemelden boedel behoorende.

Voorts:

Een half aandeel in den Buitengrond *Industrie* of *Maria's lust*, gelegen aan den *Rijweg* naar *Kwatta*, bekend onder No. 9, tweede Buitenwijk, met de daaropstaande *Gebouwen*, *negen* stuks *Hoornvee*, *twee Steenezels* en verderen aankleve. Voorts: eenige *Meubelen* en *Huisraad*, aankomende den boedel J. J. Ooijkaas Jr.

De bewijzen van eigendommen en veil condities liggen ter visie aan het Departement voornoemd.

Paramaribo, den 31 Augustus 1859.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal, op Vrijdag den 9n September 1859, des voormiddags ten *half negen* ure, publiekelijk bij executie verkoopen:

Den Houtgrond *Hanover* en *Mawaccubo* cum annexis, gelegen aan de *Para kreek* aankomende F. W. Hartmann.

De plantaadje *de Twee Kinderen* cum annexis, gelegen aan de rivier *Suriname* aankomende F. W. Hartmann.

Den Houtgrond *Oesembo* cum annexis gelegen aan de *Para kreek*, aankomende den boedel wijlen F. J. Boudewijn.

Paramaribo, den 31 Augustus 1859.

ADVERTENTIËN.

In den avond van gisteren werden wij diep getroffen door het plotseling afsterven onzer dierbare Echtgenoot en Moeder,
JACOBA ANTOINETTA DUURHAGEN,
in den ouderdom van ruim 50 jaren.

Paramaribo, den 3 September 1859.

J. FROUIN.
Mede voor mijne kinderen en behuwd zoon.

Eenige kennisgeving. (12522.

Van Pln. *Rac à Rac*,

worden bij inschrijving, tegen GEREED GELD te koop aangeboden:

P. m. 14 vaten SUIKER,

om voor rekening en risico van den kooper binnen *acht* dagen van Plant. te worden afgehaald.

De inschrijvings billetten worden aangenomen ten kantore van den eersten ondergeteekende tot MAANDAG den 5den dezer, des morgens om 11 ure.

Paramaribo, den 3 September 1859.

H. G. ROUX.
12523 A. ADVANGO VELZEN, qq.

Inschrijving tot de levering, volgens voorwaarden ter lezing ten kantore van den eersten ondergeteekende, van

Amerikaansche waren

voor de pl. *la Rencontre*

De inschrijvingen worden aangenomen ten kantore van den eersten ondergeteekende en aldaar geopend op DINGSDAG den 6den September, des morgens ten 9 ure, in plaats van 10 ure met vrijlating aan de inschrijvers om daarbij tegenwoordig te zijn.

Paramaribo, den 2 September 1859.

C. DE JONG.
(12524) Wm. HUMPHREIJS.

(12525 De vroeger geadvertëerde verkoop van het HUIS en ERF, aan de *Gravenstraat* La. B. No. 69, (over het *Hospitaal*) zal alsnu plaats vinden op VRIJDAG den 9den September des morgens 9 ure, door en ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS.

12526. De geannonceerde verkoop van het HUIS en ERF aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. F No. 15 aankomende wijlen Mejuffrouw H. C. VAN KOENE, zal alsnu plaats vinden op VRIJDAG MORGEN den 9den dezer, ten huize van den Vendumeester J. C. GOMPERTS, alwaar de bewijzen van eigendom en veil conditiën ter inzage liggen.

Paramaribo, den 3 September 1859.

W. J. G. LABAD qq.

Heden over *drie* maanden, dag en datum nader te bepalen, zal door een der Vendumeesters bij publieke veiling worden verkocht:

De Plantaadje *DE VREDE*,

cum annexis.

Inmiddels is dezelve op voordeelige voorwaarden uit de hand te koop.

Inlichtingen daaromtrent te bekomen ter dezer drukkerij. (12527

Aan HH. *Suikerplanters*

De ondergeteekenden, hebben de eer hierbij te berigten dat zij ... [illegible] ... MACHINES voor Suikerplantages enz. te bewerkstelligen; en gegoten stukken van welke zwaarte ook in ijzer of metaal te vervaardigen, zoo ook allerlei Smidswerk, Draaiwerk, Boorwerk en Koperslagers werkzaamheden.

Zij vestigen de aandacht op de patent DISTILLEERKETEL van gestadige werking van den Heer Mc. FARLANE welke wat betreft goedkoopte, eenvoudige werking gepaard met groote rendementen sterke proef Rum eene der volkomenste Machines is die tot nu toe in de West zijn uitgezonden. — De kosten voor het opzetten van eene dezer machines in Suriname zijn 600 pond sterling of 500 p. st. te leveren in de haven van George town. Deze Machine is geschikt om 5 puncheons per etmaal of eenige mindere hoeveelheid, naar genoegen te stoken.

CAMPBELL Mc. FARLANE & Co.
Demarara, Gieterij
25 Aug. 1859.

N. B. Aan alle *orders* door tusschenkomst van den Heer WOLFF aan boord van de koloniale stoomboot *Paramaribo* zal terstond voldaan worden. (12528,

---

Lugard & Comp.

verkoopen:

GRAS BOTER

à f 8,50 kwart tonnen

ROOKSPEK *à f* 16.

SPIJKERS à *f* 6,50 per vaatje,

ZINKSPIJKERS à 45 cts per pond.

Voorts:

Knippen, Grendels, Duim-Kruis, Jalousie Hengsels, Staaf ijzers en meerdere

IJzerwaren.

Alsmede:

Steenen, *Kalk* en *Cement*

tegen zeer moderate prijzen. (12529)

Per *Feliz Ventura* ontvangen:

AJUIN, **Aardappelen**, ***Knoflook***, **AMANDELEN**, *KUNSTBLOEMEN* etc., te bekomen bij

Thomas Green.

De Aardappelen

per *Feliz Ventura* van *Madera* aangebragt kunnen bij enkele mand *à Contant* verkregen worden bij THOMAS GREEN.

Extra Zwaatte

T H E E

bij

E. EMANUELS Jz.

(12531)

Te bekomen bij den ondergeteekende:

14 vts. Inlandsche Suikervaten-HOEPELS.

Paramaribo, den 3 September 1859.

W. F. CAUPAIN.

***Zuiver Witte* GENEVER**

bij de 10 kannen, meer kannen à 40 cts.

Verkrijgbaar bij

A. C. Bosmans.

HOLLOWAY'S

Pillen.

De Geneeskundigen hebben tot hiertoe, in vele ongesteldheden heerschende in warme luchtstreken, maar al te vaak, het gestel van hunnen patient nog meer verzwakt gemaakt, veroorzaakte door de te geweldige aanwending hunner medicijnen. Men nam te veel zijne toevlugt tot krachtige purgatiën en gevaarlijke delfstoffelijk bereide medicijnen, die slechts een tijdelijk goed veroorzaken. Holloway's Pillen echter verzwakken noch putten de levenskrachten uit, in welk geval of welke krankheid ook, en ze laten nooit schadelijke gevolgen na. Dezelve ondersteunen en helpen de natuur, terwijl ze de ziekte overmeesteren, en wanneer dus versterkt bespoedigen ze de genezing. Dezelve zijn bijzonderlijk gunstig in alle ongesteldheden der gal, ongeregeldheden der maag en lever en in koortsen zoo ook verbrandingen enz. werken ze als een hoofdmiddel.

Deze *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar, gesteld bij den Apotheker A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 1 en *f* 3. (12530

Gedrukt bij A. L. G. de RANDAMIE.

SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1859. **Zondag 11 September** **No. 37.**

PARAMARIBO, 10 SEPTEMBER 1859.

Het zal onzen medeburgers gewis genoegen doen, uit de aankondiging voorkomende in dit nummer te vernemen, dat onze stadgenoot de Heer W. E. H. WINKELS voornemens is de leemte aan te vullen welke tot dusverre in de verzameling onzer wettelijke verordeningen bestaan heeft. Reeds lang werd het wenschelijke dezer onderneming ingezien zoodat eene ruime ondersteuning schier niet te betwijfelen valt. Wij juichen dan ook dit plan toe en houden ons overtuigd dat een ieder het zijne zal willen bijdragen om tot het beoogde nuttige doel mede te werken.

Mail Nieuws.

De koloniale schoener *Vice-Admiraal Rijk* is gisteren alhier aangekomen, heeft ons de volgende berigten tot 14 Augustus jl. aangebragt.

«In het moederland is de politieke toestand zeer onbevredigend; «de oppositie,» aldus schrijft men, «heeft op alle groote punten de boog zoo sterk gespannen, dat het niet lang zoo blijven kan.»

De zaak der spoorwegen doet voortdurend de gemoederen in groote gisting verkeeren en naar men wil, is het niet te miskennen, dat dezelve van lieverlede eene crisis nadert, die eindigen zal met de aftreding van sommige ministers, of met een beroep door den Koning op de kiezers.

De minister van oorlog, de generaal-majoor van Meurs, heeft zijn ontslag uit zijne betrekking verzocht en bekomen. De ministeriele crisis door die aftreding ontstaan, is evenwel spoedig geeindigd door de benoeming van den kolonel Jhr. de Casembroot, voormalig Gouverneur van Z. K. H. den Prins van Oranje, een krijgsman algemeen gewaardeerd, als een doorkundig man en de uitstekende leider van de zoo wel geslaagde opvoeding van den vermoedelijken Troonopvolger.

De Conferentie te Zurich heeft den 8 Aug. hare eerste zitting gehouden. Men komt meer en meer tot het gelooven, dat de zittingen eenige weken zullen duren; en waarlijk, de taak der gevolmagtigden zal niet gemakkelijk zijn, als men overweegt welke bezwaren van alle kanten oprijzen, waaronder men slechts behoeft te noemen de kwestie der verdreven souvereinen en de moeijelijkheden, die uit het presidentschap van den Paus moeten voortvloeijen; vooral wanneer het waar is, dat de regering van Z. H. de voorstellen van den Hertog de Grammont ten gunste van hervormingen, in een ontwijkenden zin heeft beantwoord.

De *Morning Post* stelt al zeer weinig vertrouwen in de Conferentie en blijft van oordeel, dat zij niet in staat zal zijn de Italiaansche kwestie op te lossen. Deze Conferentie kan al de Italiaansche Staten niet dwingen tot eene Conferentie toe te treden, daar dit even onmogelijk is als Venetie, van het overige Italie te scheiden. En wanneer het staten-verbond niet tot stand komt, dan staat de Italiaansche kwestie op hetzelfde standpunt als in Januarij 1859.

Ook de *Times* is van oordeel, dat de Italiaansche bevolking over haar eigen lot zal moeten beslissen. Het wordt dus meer en meer twijfelachtig of er wel een Europesch Congres tot stand zal komen; althans na de verklaring van Lord John Russell in het Lagerhuis, is het niet te verwachten dat Engeland er deel aan zal nemen.

De Koning van Sardinie heeft aan den podesta van Milaan een eigenhandigen brief geschreven, waarin aan den gemeente-raad dank wordt gezegd voor de wijze, waarop hij den verjaardag van Karel Albert gevierd heeft. De Koning zegt daarin onder anderen, dat door deze viering het bewijs geleverd is, dat eene reeks van jaren en de loop der gebeurtenissen niet in staat geweest zijn de vereering van en de dankbaarheid jegens den voorvechter der Italiaansche onafhankelijkheid te verminderen.

De doorgaans goed ingelichte *Elberfelder-Zeitung* zegt dat de betrekkingen tusschen de Hoven van Weenen en Berlijn in den laatsten tijd weder een vriendschappelijker voorkomen gekregen hebben en het streven van eerstgenoemd kabinet tot toenadering van Pruissen te Berlijn met genoegen gezien wordt, naardien de algemeene toestand van Europa door tweespalt tusschen de groote Duitsche Mogendheden veel dreigender worden zou. Het zou laatstelijk tot verklaringen gekomen zijn, welke het voor het oog der gansche wereld geregtvaardigd Pruissen vergunnen zullen de zaak te laten berusten, naardien het zwijgen van Oostenrijk op dit tijdstip en met het oog op hoogere belangen, even zoo welsprekend als eene openlijke verklaring is. De voortdurende hartstogtelijke aanvallen op Pruissen uit enkele Middenstaten zijn in treurige tegenspraak met deze meer vriendschappelijke houding van Oostenrijk, en leveren het bewijs op hoe blind men daar voor den waren toestand van het gezamenlijk Europa is.

De Koning van Pruissen is in de laatste dagen door eene beroerte getroffen geworden. Zijn toestand boezemt ernstige bezorgdheid in.

— In Duitschland begint een kruistogt geopend te worden tegen den *Duitschen Bond*, met het doel vooral, om Pruissen aan het hoofd der zaken te verkrijgen. Opmerkelijk is te dier zake de verklaring, die te Dessau is verschenen, van vele duitsche vaderlandslievende mannen van verschillende staatkundige denkwijs, waarin te kennen wordt gegeven: dat de tegenwoordige zamenstelling van den Duitschen Bond, in oorlog zoowel als in vrede, gebrekkig is, dat zij verdeelt in plaats van te vereenigen, door aan lokale belangen voedsel te geven; dat Duitschland, zoo lang deze toestand duurt, nooit zoo krachtig tegenover het buitenland kan optreden als behoort, en dat integendeel, in geval een algemeene oorlog mogt uitbarsten, nieuwe afzonderlijke coalities bijna met zekerheid te voorzien zijn en eene verbrokkeling van Duitschland te vreezen is; dat eene nationale vereeniging van Duitsland, die geschikt is om de bijzondere uitzigten en belangen te doen verdwijnen en aan de in- en uitwendige gevaren het hoofd te bieden, alleen door middel van eene krachtige centrale Regering van een Duitsch Parlement tot stand gebragt kan worden; dat door zulk eene eenheid alleen door Pruissen de weg gebaand kan worden en alleen onder de leiding van Pruissen provisioneel en voor altijd bestaan kan.

— Omtrent de feestelijkheden in Parijs te houden op den 15 Aug. bij den intogt des Keizers en van het leger van Italie, lezen wij de volgende mededeeling van den *Moniteur*:

Ten zes ure des morgens kondigt het geschut der Invaliden den aanvang daarvan aan en hetzelfde getal schoten wordt des avonds ten zes ure herhaald. Des morgens worden, door tusschenkomst der maires en der besturen van de bureaux van weldadigheid, levensmiddelen aan de behoeftige gezinnen in al de arrondissementen van Parijs uitgedeeld. Ten één ure wordt eene plegtige mis in de hoofdkerk gevierd en met een Te Deum besloten. Deputatien uit alle groote Staatsligchamen en uit alle burgerlijke en militaire autoriteiten wonen deze mis bij. Het volksfeest heeft gelijktijdig op de esplanade der Invaliden, op de Seine en op de barrière du Trône plaats en duurt van één ure des namiddags tot zes ure des avonds. Op eerstgenoemd punt worden op twee groote tooneelen militaire pantomimes en op twee andere acrobatische kunsten uitgevoerd, rijk gevulde cocagnemasten opgerigt, en een luchtballon met de nationale kleuren opgelaten. In een der bassins van de Seine wordt een scheepswedstrijd gehouden, en op de barrière du Temple hebben soortgelijke schouwspelen als op de esplanade der Invaliden plaats. Verschillende schouwburgen geven gratis voorstellingen. Des nachts zullen de openbare tuinen de gereserveerde parterres der Tuilerien, de plaats de la Concorde en verscheiden andere pleinen en straten alsmede al de openbare gebouwen luisterrijk geïllumineerd worden. Het Marsveld wordt met electriek licht verlicht. Des avonds ten negen ure worden twee groote vuurwerken, het eene op de hoogten van het Trocadero en de brug van Jena, het andere op de barrière du Trône afgestoken.

Zie hier de orde in welke de nu te Saint Maur en Maison Alfort gekampeerde troepen den 14 dezer, van de Bastille af,

DE ANDAMAN-EILANDEN.

Deze in de Golf van Bengalen liggende eilanden zijn over het algemeen niet zeer bekend; de Engelschen die in den jongsten tijd de oproerige Cipayers daarheen hebben verbannen, hebben de gelegenheid gehad die eilanden te bezoeken en zich eene betere kennis van dien archipel te verwerven.

Bij het eerste gezigt levert Groot-Andaman een schilderachtig schouwspel op, een gevolg van zijn weelderigen plantengroei, die de hoogten aan het strand kroont en op alle hellingen overdekt. De Britten hebben zich tot nog niet op het voornaamste eiland nedergezet, maar op de drie kleine eilanden, die in de haven van Blair uit de zee oprijzen. Deze haven die eene zeer veilige ligplaats oplevert, heeft haar naam te danken aan kapitein Blair, die in 1790 de Andaman-Eilanden het eerst in kaart bragt. De drie kleine heeten Ross-Eiland, Chattam-Eiland en Viper-Eiland. Op Ross-Eiland is het hoofdkwartier gevestigd; het ligt aan den ingang der haven, is ongeveer 1½ Engelsche mijlen lang, heeft den vorm van een boog en bezit op de meest boven de zee verhevene plaatsen eene hoogte van 150 of 200 voet. De bestuurder J. P. Walker houdt daar zijn verblijf; men is thans bezig er kazernen voor de zeesoldaten op te rigten. Deze nederzetting is aan de bewaking van slechts 150 man Europeanen toevertrouwd, die met hunne officieren aan boord van het schip *Sesostris* gekazerneerd zijn. Het aantal bannelingen, bedraagt thans veertien of vijftien honderd. Men treft op het eiland slechts weinige sporen van cultuur aan en de omtrek van den piek van Ross-Eiland vertoont nog geheel, het voorkomen van den natuurstaat; hierop maken alleen de plekken, waar de landbouw het terrein aan de „jungles" betwist, eene uitzondering. Eene lange reeks van hutten, eenige hier en daar verstrooid liggende woningen en het huis van dr. Walker zijn de eenige menschelijke verblijfplaatsen, die men er waarneemt.

Het Chattam-Eiland heeft ongeveer 1½ mijl in omtrek en levert mede een schilderachtig schouwspel op. Men heeft daar in den laatsten tijd de proef genomen om eene strafwerk-inrigting tot stand te brengen, doch haar, wegens de groote sterfte, bijna terstond weder moeten opheffen. Het hospitaal is daar echter nog aanwezig; de hospitaal beambten en een dozijn soldaten wonen op dat eiland, hetgeen zeer goed bebouwd is en waar alles uitmuntend gedijt.

Viper-Eiland is omtrent 2½ mijlen van Chattam-Eiland en 5 mijlen van Ross-Eiland verwijderd, doch kan van uit de haven niet gezien worden, dewijl het in eene bogt in 't zuidwesten ligt. Een kleine schoener ligt daar voortdurend als wachtschip. Het klimaat heeft groote overeenkomst met dat van Birma, alleen regent het er veel sterker wanneer de zuidwestelijke mousson en de groote stormen er waaijen. De haven is zeer vischrijk; vele week- en schaaldieren leven aan de kust en de vogels der keerkringsgewesten vindt men in talrijke scharen op het eiland. Het varken is het eenige viervoetige dier, dat men tot nu toe op de eilanden aangetroffen heeft.

Groot-Andaman schijnt zeer moerassig te zijn; zijn echter eenmaal de jungles uitgeroeid en behoorlijke gezondheidsmaatregelen genomen, dan zal dit eiland gezond en vruchtbaar worden en voor toekomstige geslachten zal er dan veel partij van te trekken zijn. Voor het oogenblik is het nog gevaarlijk en zelfs uitdrukkelijk verboden, om ongewapend op het eiland te gaan; doch het bestuur heeft, om te veelvuldige botsingen tusschen de Europeanen en de inboorlingen te voorkomen, aanbevolen om eerst in den uitersten nood en na terging van de wapenen gebruik te maken. De jungles zijn zoo groot en het is zoo moeijelijk zich een weg daar door heen te banen, dat het groote eiland tot nog toe slechts weinig onderzocht is; doch hetgeen men er van gezien heeft is toereikend geweest om regt te geven tot de onderstelling, dat het door een groot aantal wilden van de gevaarlijkste soort bewoond is. Zij schijnen van Afrikaansch ras te zijn, doch komen daarmede bij den eersten oogopslag niet overeen, aangezien zij hunne huid rood verwen. Men heeft eenige hunner hutten gevonden; zij zijn van de grofste gedaante en bestaan uit drie of vier bladen van eene op het eiland groeijende soort van palmboom. Deze uit zulk eene bouwstof zamengestelde hutten bestaan uit een kleinen koepel van twee tot drie voet hoogte met eene kleine opening als ingang. Men heeft geen huisraad of werktuig der wilden gevonden, buiten eenige varkensschedels en eenige ledige schelpen.

De bannelingen, die van hunne kleine eilanden Groot-Andaman zagen, dat een vastland schijnt, beeldden zich in dat het hun vaderland was, en in de meening, dat zij den afstand, die hen van hun vermeende vaderland scheidde, slechts behoefden over te steken om hunne haardsteden en hunne vrijheid terug te bekomen, zoo verzamelden zij hout om daaruit een vlot te bouwen en met dit broze vaartuig Groot-Andaman te bereiken. Doch zij, die van dien togt terugkwamen, berigtten dat zij de slechtste ontvangst hadden ondervonden, want dat sommige hunner kameraden in de jungles het leven hadden verloren en anderen door de inboorlingen waren opgegeten. Zij zelven waren liever in de magt der Europeanen teruggekeerd, dan zich aan een onvermijdelijken dood bloot te stellen.

De bannelingen uit Indie komen in ijzeren boeijen op de eilanden aan. Men neemt hun die af en laat alleen een ring aan het regterbeen. Zij zijn in brigades van 20 tot 25 man afgedeeld, die onder bevel van een uit hun midden gekozen brigadier staan. Een vaartuig kruist iederen nacht tusschen Ross-Eiland en Groot-Andaman. Eenige vrije inboorlingen geven aan de bannelingen onderrigt in het timmeren en verrigten het werk, dat men van hen vordert. Zij worden elken avond en elken morgen bijeengeroepen. Het werk begint des morgens ten 6 uur; op den middag rust men en maakt den maaltijd gereed. Na verloop van twee uren gaat men weder aan den arbeid tot 6 uur 's middags, wanneer de bannelingen verzameld en in hunne hutten gebragt worden, waar zij den avond naar eigen goedvinden kunnen doorbrengen.

's morgens ten negen ure, hunnen intogt te Parijs maken zullen: De soldaten, die de door hen op de slagvelden veroverde Oostenrijksche vaandels dragen, de Keizer en zijn staf; de Keizerlijke garde met de maarschalk Regnauld de Saint Jean d'Angely aan haar hoofd; het eerste legerkorps, onder bevel van den maarschalk Baraguey d'Hilliers; het tweede legerkorps, onder bevel van den maarschalk Mac Mahon, hertog van Magenta; het derde legerkorps, onder bevel van den maarschalk Canrobert; het vierde legerkorps onder bevel van den maarschalk Niel; terwijl de marsch door de veroverde Oostenrijksche kanonnen besloten wordt en aan het hoofd van elk regement de daartoe behoorende gekwetsten gaan zullen.

— Reeds meermalen heeft men willen beweren, dat, wegens de verbeterde constructie en daardoor veroorzaakte krachtiger uitwerking der vuurwapenen, de oorlog ook meer menschenlevens moest kosten. Een der voornaamste dagbladen komt thans daartegen op en tracht juist het omgekeerde te bewijzen, of eigenlijk door cijfers aan te toonen, dat het aantal gesneuvelden en gewonden, hetwelk onder Napoleon I gemiddeld op 20 à 25 pct. van de geheele legersterkte werd gerekend, thans tot op hoogstens 10 à 15 pct. is gereduceerd. De daarbij gevoegde vergelijkende staat bevat het navolgende: Slag bij Leipzig 330,000 geallieërden waarvan 48,000 dooden en gekwetsten tegenover 260,000 Franschen, die 30,000 man aan gevangenen en 55,000 aan dooden en gekwetsten verloren. Slag aan de Moskowa, den 7 Sept. 1812, 130,000 Russen met 600 stukken geschut tegenover 134,000 Franschen met 587 stukken; de eerstgenoemde verloren 58,000 en de laatsten 50,000 man. — Slag bij Bautzen 21 Mei 1813, 110,050 man Russen en Pruissen dit 15,000 man tegenover 150,000 Franschen die 2000 man verloren. — Slag bij Wagram 5 en 6 Julij 1809, leger der bondgenooten 137,500 tegen dat van Napoleon ter sterkte van 170,000 man; hiervan verloren de bondgenooten 20,000 en de Franschen 20,000 man. — Bij Asperen streden 70,000 Franschen tegen 75,000 man vijandelijke troepen. Behalve 3,000 gevangenen en 13,000 gesneuvelden verloor Napoleon I daarbij 30,000 man aan gekwetsten, terwijl de vijand 20,000 gesneuvelden en gewonden telde en alzoo bijna de helft van het gezamenlijk aantal buiten gevecht werd gesteld. — Bij Austerlitz streden 70,000 Franschen die 10,000, 7000 Pruissen die 21,000 man en 13,000 Oostenrijkers die 5,800 man verloren. — In den slag bij Auerstadt en die van Jena, 14 Oct. 1806 stonden 200,000 Franschen tegenover 138,000 Duitschers welke laatsten 56,000 man tegen de eersten 7,000 man verloren. — Bij Waterloo verloren 70,000 Franschen 25,400 en 100,000 man der geallieërde troepen 31,000 man. — Bij eene naauwkeurige vergelijking blijkt alzoo, dat de gemiddelde verhouding van het aantal gevallenen tot dat der geheele strijdmagt, in die dagen twee-, drie- of meermalen zooveel bedroeg als dat bij Magenta, Melegnano en Solferino, hetwelk gemiddeld op slechts 10 à 15 percent wordt gerekend.

— Er is in Parijs magtiging verleend, om de opera *Charles VI*, die reeds sedert 6 jaren bepaaldelijk verboden was, weder ten tooneele te voeren. Dat stuk speelt, gelijk men weet, in het ongelukkig tijdperk, waarin Frankrijk de krachtdadigste pogingen in het werk stelde, om zich van de Engelsche heerschappij te bevrijden, terwijl er onderscheidene krijgszangen in voorkomen, die tegen de Engelschen gerigt zijn, o. a. het bekende: *Guerre aux tirans!*

Nog altoos blijft bij velen de vrees bestaan, dat het tusschen het Fransche gouvernement en de kabinetten van Londen en Berlijn tot ernstige verwikkelingen zal komen. Die vrees wordt dan ook niet weinig versterkt door de krijgstoerustingen op de Fransche kusten, die met alle kracht worden voortgezet. Uit Toulon verneemt men, dat de wapening der marine op dit oogenblik zoover gaat, dat *zelfs* de Oostenrijksche schepen, die tijdens den oorlog genomen zijn, op den voet van oorlog worden uitgerust. Dit laatste is in de tegenwoordige omstandigheden voorzeker geen feit zonder beteekenis. Bovendien is het maar al te duidelijk, dat men bij het volk de zucht tot veroveringen weder zoekt op te wekken. Men gelooft ook niet, dat de kwestie betreffende de versterking van Antwerpen, — die allen schijnt heeft van eene uitdaging door Engeland, achter Belgie verscholen, aan Frankrijk gedaan — daaraan geheel en al vreemd is.

AARDBEVINGEN IN MEXICO.

Van de vele aardbevingen die ik daar heb bijgewoond, (schrijft een beroemd schrijver) is er niet een mij zoo levendig in het geheugen bewaard gebleven, als die ik waarnam tusschen de vuurspuwende bergen van Toluca en Popocatepetl. Het was een zeer warme namiddag in 't midden van den zomer, ik zat met een vriend te praten voor de hut van een mijnwerker op een heuvel die een ruim uitzigt gaf op den vlakken weg naar Toluca. De lucht was smoorheet, en de halve dampkring vervuld met een graauw violetkleurigen damp. Eensklaps deed zich in de laagte een rommeling hooren, die als 't ware uit de diepten van Tolucas voortkwam, en als met eene golvende beweging scheen te naderen. Wij zagen op en staarden angstig in de rigting van dit natuurverschijnsel. De boomen op den vlakken grond en op de bergen slingerden heen en weer, als waren zij op 't punt van ontworteld te worden, de paarden die op korten afstand van ons waren vastgebonden snoven en steigerden, de grond beefde, de balken van het huis kraakten en de dakspanten van het dak ratelden als in een molenrad. De menschen stoven uit hunne huizen, vielen op de knieën, en riepen *Santa Dios* (heilige God.) Dit alles geschiedde in weinige oogenblikken. De onderaardsche donder was oostwaarts afgezakt, eer wij regt wisten wat er gebeurd was. Het zenuwachtige voorkomen van de menschen en het beven der paarden, verzekerde ons alleen dat de magtige geest der aarde de grondvesten van zijn verblijf had geschud. Nooit zal ik den indruk vergeten, die eene aardbeving in de diepte der mijnen op mij maakte. Het vreeselijke rollen van den donder scheen voort te komen uit de rotsen aan elke zijde, de sterige berg wankelde, steenen vielen hier en daar, en tusschen dit alles door hoorde men de geestelijke liederen van de mijnwerkers weerklinken uit de kuilen en van de galerijen. De schok duurde omtrent tien seconden, en herhaalde zich na eene kleine tusschenpoos, maar duurde korter.

In beide gevallen had men geene ongelukken te betreuren. Evenwel komt Mexico er niet altijd zoo goed af, want slechts twee jaren geleden werden verscheidene gebouwen in de hoofdstad verwoest, en vele beschadigd. Langs de geheele vulkanische lijn voelde men den schok geweldig en bijna op hetzelfde oogenblik van den eenen kant der zee naar de andere. Er is iets schrikverwekkends in de nadering van eene aardbeving, en het eensklaps uitstorten der gebeden van de mijnwerkers. De barrancas of aardkloven zijn iets anders dat uitsluitend in zuid-Amerika wordt aangetroffen. Het zijn niet enkel slooten, die men met gemak zou kunnen overspringen, maar wijde diepe greppels aan den rand van vreeselijke afgronden. Negtans heeft menig waaghals ze overgesprongen, gedurende den vrijheids oorlog, toen zij, voor de overmagt moetende zwichten, hun behoud moesten zoeken in eene wanhopende vlugt.

INGEZONDEN.

Mijnheer de Redacteur!

Zondag ll. las ik in uw geacht blad een artikeltje over de wijkpatrouilles, en ontwaarde daarbij, dat de ingezetenen gaarne als naar gewoonte voorzorgs maatregelen wenschten te zien nemen tot meerdere rust en veiligheid in het drooge saizoen. Is echter, vroeg ik mij af, een wensch wel voldoende? Moet niet elke goede burger het zijne bijdragen tot dat algemeen nuttig doel? Doch, helaas! inweerwil van alle minnelijke uitnoodiging zijdens den Heer Procureur Generaal, inweerwil van de moeite die de wijkmeesters zich daaromtrent getroosten, wordt hun dikmaals eene onkiesche bejegening aangedaan en moeten zij groote teleurstelling ondervinden, door de weigering van velen om persoonlijk die patrouille waar te nemen, terwijl men ook dikwijls onwillig is vertrouwde slaven tot dit einde te leveren.

Wenschelijk is het dat de zaak door een ieder beter begrepen en met meerdere welwillendheid behartigd worde.

Een der wijkmeesters.

SNIPPERTJES,

Uit mijne Portefeuille.

NIEUWE SERIE.

Aanmerking van den schrijver, vóór het VI hoofdstuk. Gehoord hebbende, dat eenige lezers denken, dat Piekeniek's mededeelingen en opmerkingen, in het V hoofdstuk voorkomende, GEHEEL van toepassing zouden zijn op den tegenwoordigen tijd, (1859.) zoo gevoelt de schrijver zich verpligt, deze dwaling op te helderen, door lie lezers, nogmaals te verwijzen, naar de noot bij dat V hoofdstuk geplaatst, aanvangende: »*De lezer denke er aan, dat de majoor in het jaar 1830 spreekt enz.*»

De schrijver geeft echter de verzekering, dat, blijft Robbert Nikker tot het jaar 1859 in het land der *Surinen*, er geen zaak van eenig direct belang voor de kolonie, zal vergeten worden, en dus vereenigingen, maatschappijen, societeiten en vooral commissien, geheel ontleed voor het oog der belangstellenden zullen worden blootgelegd. Het zal dan niet, zooals de majoor deed, eene beschouwing zijn. »*Hoe of het zijn moet*», maar eene ontegensprekelijke aanwijzing. »*Hoe of het, helaas! is.*»

W. E. H. WINKELS.

REISONTMOETINGEN VAN ROBBERT NIKKER,

DOOR

W. E. H. WINKELS.

VI.

Rob *vertrekt uit Gouda en keert over Leiden en 's Gravenhage naar Amsterdam terug. — Het Nieuwe Diep. — De familie* Rijk. — *Vertrek naar Suriname.*

„Men gebruikt Staatsgeheimen, men verbruikt ze nooit." (Machiavelli.)

„Aan boord, aan boord!" (H. J. Schimmel. (H. De Hasselaar.)

Brieven, welke Henri den volgenden morgen uit *Amsterdam* outving, maakten zijn vertrek noodig; hij moest echter eerst *Leiden* en daarna den *Haag* aandoen.

Zijne zaken met den handelaar Smeussel waren tot genoegen van beide partijen voleindigd; Henri had echter ondervonden, dat op het punt van koophandel, de heer Smeussel even égoïstisch was, als mevrouw op haren suikerpot en botervlootje.

Bij mij was intusschen het besluit vastgesteld, om naar *Suriname* te gaan, ik maakte mij den korten tijd, die mij vergund was, ten nutte en bragt de nieuwe kennissen en vrienden te *Gouda* mijn afscheidsgroet. De goede majoor Piekeniek was regt hartelijk; hij verzocht mij dringend, nu en dan, een lettertje te schrijven — „Het spijt mij vriend Nikker! dat ik u geen aanbevelingsbrief aan mijn *administrateur* in de *West* durf medegeven, daar zulks u aldaar zeer benadeelen zoude; immers, die heeren zien het niet gaarne, dat Nederlanders hen op de vingers komen kijken, die in connectie staan, met eigenaren en fondshouders. Als gij daar dan ook aankomt, zult gij het vreemde verschijnsel zien, dat er geen enkele Europeaan of misschien bij uitzondering één of twee op hunne kantoren werkzaam zijn, voortspruitende uit vrees voor 't brieven schrijven, en uit de ondervinding van vroeger — toen zulks *wel* plaats vond, en menig administrateur door zijn boekhouder er *uitgeschreven* werd."

Mijn afscheid van zus Maria was smartvol — ik had een geheel leger van „Achs!" — „O's! en maar's!" te bestrijden; doch ik beschouwde ze als ijdele klanken in het boek des noodlots, die niet kunnen veranderen aan de wisselvallige beweging der figuren, welke in den *kaleidescoop* van het leven rusteloos, door een vallen.

Wij vertrokken uit *Gouda*, ontrouw aan de belofte om de groote gekroonde 6 te bezoeken, of om de weduwe in de kardinaalkleurige zwaan, in staat van beschuldiging te brengen, wegens poging tot vergiftiging door *koffij* — wij lieten nog eenmaal onze kinnen scheren door Anna het pronkjuweel op de nieuwe Haven, betaalden onze rekening in de Zalm, dat een uitmuntend logement is, en vertrokken met de *diligence* naar *Leiden*.

Leiden, beroemd bij vele volkeren reeds eeuwen geleden, is mogelijk nog dien roem ten volle waardig, doch ofschoon die stad voor mij, eene ernstige belangstelling moest opwekken, vooral omdat door het goede gedrag van mijn *grootvader* en de burgerij zij tot eene academie stad verheven werd, verveelde ik er mij reeds binnen het eerste uur. — Ik was welligt al te anti-academisch. — Wat mij echter nog al *frappeerde*, was dat ik zoo veel jeugdige heeren langs de straten zag *flaneren*, die er alles behalve *Grieksch, Latijnsch of Hebreeuwsch* uitzagen, want zij hadden pet op en *souspieds* aan hunne pantalons. „Kom!" sei Henri „nu moet gij grootvader nog eens gaan zien die op het Stadhuis hangt" en waarlijk daar hing die brave burgermeester P. Az. van der Werf, deftig in het zwart, met een degen in de hand, in de houding van een Romein. — Ofschoon ik er nu een erge eer in stel, van dezen edelen Nederlander af te stammen, en het mij vermaak deed, dat Henri het gevoelen van *mijnheer* en vooral van *mevrouw* Nikker deelde, dat *ik* Rob Nikker, *precies* een van der Werf's neus had; zoo geloof ik nooit, dat mijn grootvader zoo dom is geweest, van op den 10 *September* 1574 tegen het murmerende volk van *Leiden*, dat liever *den Turk dan den Spanjaard* wilden dienen, wat nog al verstandig van dat volk was, de volgende woorden in de geschiedenis opgeteekend, zoude gezegd hebben: „*Het is mij onverschillig, door de handen van de Spanjaarden, of door de uwe te sterven; kan mijn vleesch, u vergenoegen, hakt mij dan maar in stukken en eet mij op.*" (*) Ik geloof eerder, dat toen het volk hem voor het Stadhuis, met jammerklagten en heftige eischen om brood aanviel, hij in gezelschap van de Dousa's (**) hen getracht heeft tot moed en geduld te brengen, doch dat niet gelukkende en de overtuiging hebbende, dat hij als edel burgervader, zoo lang er voedsel was, dat trouw met zijne burgers gedeeld had, eenigzins ongeduldig werd en gezegd heeft: „*Voedsel heb ik niet meer, en wilt gij geen geduld houden, wel nu, eet mij dan maar op!*" Toen ik nog een laatsten blik op de afbeelding van mijn grootvader sloeg, deed het mij toch pleizier, dat de man geen *pet* op had, noch *souspieds* droeg. — Een ding had ik wel voor den schilder (***) gewild, namentlijk dat hij mijn grootvader niet zulke vette kuiten had gegeven, daar dit geen groot bewijs was, voor het meêhongeren. — Zacht ruste de assche van dien trouwen burgermeester in de Hooglandsche kerk!

Na de stad bekeken te hebben, *Rapenburg* te hebben langs gewandeld, en ons als deftige oudheids bespieders den ramp van 1807 te hebben herinnerd, meer studenten van de 350 stuks aldaar aanwezig, op straat te hebben gezien, dan inwoners van de 54.200: — als oude *Egijptenaren*, door een *Mummiën Museum* gewandeld en met een paar dier *academie-mannen* in de *Paauw* ons fiksch te hebben verfrischt, reden wij met de *diligence* naar den *Haag*. Henri verklaarde toen wij gezeten waren, met zonderlinge keelklanken als of hij een *Pawnee's* Indiaan was, dat hij er nu achter was, hoe het kwam, dat de studenten zoo goed studeerden.

Des avonds om tien ure kwamen wij in den *Haag* aan. Henri die nog altijd eenigzins academisch was, door de studie in de *Paauw* wilde van mij volstrekt eene verklaring hebben, waarom of het *Hof* in den Haag *resideert* en of ik hem al vertelde dat het om de mooijigheid was, dat er in vroeger eeuwen altijd vorsten en graven woonden; dat de *Haag* zoo digt bij zee lag, en dat dat *woord* alleen genoeg was, om elken Nederlander in verrukking te brengen; dat de *Haag* zoo nabij *Scheveningen* lag, waar men zich baden kon, welk dorp steeds eene aangename herinnering opleverde, omdat Prins Willem den V na van *dáár* naar *Engeland* vertrokken te zijn, *aldaar* weder binnen kwam; dat daar voor de oude historie nog wat te herinneren was, immers het groene „*roodje*", de de Witten, die het vaderland zoo getrouw gediend hadden en aldaar verscheurd werden, en een Oldenbarneveld, die men er ter dood bragt, voorzeker nuttige herinneringen voor *hen*, die in de nabijheid van een vorst, de belangen van den Staat en die van Neêrlands inwoners, moeten voorthelpen. — Henri begreep dat er toch wel grondiger redenen, voor zouden zijn, die hij niet kende en niet begrijpen kon.

's Avonds was het in den *Haag* overal zeer mooi, doch des anderdaags 's morgens, ontdek-

---

(*) *Gesch. der Vereenigde Nederlanden door* Jean Le Clerc, 1730.

(**) *De heeren* Jacob *en* Jan van der Does, *in den vreemde* Dousa's *geheeten.*

(***) *Dit schilderstuk is door* van Bree *vervaardigd — en hangt op het Stadhuis.*

ten wij, dat onze Amsterdamsche strantjongens, niet zoo geheel mis zijn, wanneer zij zingen: *„Kaal en knap — Haagsche mode — Diepe rokken, maar geen geld!"*

Ik begaf mij reeds vroeg met HENRI, naar het bosch, alles sliep nog in den *Haag* en het was zonde van de mooije zon, dat zij zoo verrukkelijk over het pas ontloken lenteschoon scheen, zonder toeschouwers.

Van al de *Hagenaars* ontdekten wij er slechts *één* in het bosch; *hij* was een middelmatig groot man, gezet van postuur, met witte haren, gekleed in een grijzen jas die tot boven aan toegeknoopt, los om het ligchaam sloot, de linkerhand in de borst gestoken en die eenigzins gebukt en peinzende voortwandelde. Het was WILLEM de I, die, voor dat *hij* vroeg aan den arbeid ging, zijne gewone ochtend wandeling deed. Hij peinsde — het waren de laatste dagen van zijn koningschap, en drie gewigtige gebeurtenissen volgden elkander op.

De vrede met *Belgie* was eenige dagen vroeger, 19 April 1839 geteekend.

Den 18 Junij, zoude het huwelijk plaats vinden van den erfprins, en den 7 October van het volgende jaar, zoude *hij* afstand van van de kroon van *Nederland* doen. Hij peinsde, want er begon een ernstige godsdiensthaat in *Nederland* te ontkiemen, en *Nederland* dat steeds den roem gedragen had, van vrijzinnig en onbevooroordeeld elke eeredienst toe te staan, handelde tegen de *grondwet*. Men vervolgde, en zaaide daardoor, de kiemen van halstarrigheid en tweedragt, (*) en menig trouw burger, onttrok zich aan de plek, waar men nog met schennis der waarheid, zong:

„Wij leven vrij, op Neerlands grond,
Ontworsteld, aan de slavernij,
Zijn wij door eendragt, groot en vrij,
Hier duldt de grond, geen dwinglandij,
Waar eeuwen, vrijheid stond.

Mannen van *Nederland*! denkt er aan.

„Hier duldt de grond, geen dwinglandij!
„Waar eeuwen, vrijheid stond."

Het Haagsche bosch is bij schoon weder, steeds bezocht, echter elke stand komt op zijn uur. Van *negen* tot *elf*, komen er vele dienstmeisjes met kleine meisjes die op miniatuur modeplaatjes gelijken en met kleine jonge heeren, die er uitzien als *dwerg-bergschotten*, lijdende aan Engelsche ziekte, en ruikende naar *levertraan*; op dat uur ijlt de schim, van *Claudius Civiles* naar de duistere *Hades* terug. Van elf tot half een, flaneren er eenige Haagsche niets doeners, renteniers, deze en gene vreemdeling, en een jong officiertje, die telkens regts en links kijkt, om te onderzoeken, of zijne nieuwe *epauletten* nog op hunne plaats zitten. Na éénen, half *twee* en later, komen de WelEdel geboren Heeren en Dames op het tooneel, die in alles den smaak volgen van het *„bois de Boulogne"* te *Parijs*, die zeer grillig gekleed zijn en dikwijls zich in zulke krommingen en buigingen verwringen, dat een *kamschatdaal*, hen ziende, zoude denken, dat het de Heeren en Dames kunstenaren waren van LEHMAN, die aldaar repetitie houden, in de *gymnastie*. Nu en dan schittert een schoone *equipaadje* door het jeugdige groen door de zon verguld, jammer maar dat zoo menig liefadelijk meisje bij de jongere Heeren van adel, in de vergetelheid raken, door een soort *Dryaden*, die smaakvol gekleed en met een zekere parijzer *élégance* door het bosch zwerven; er wandelde er één, schooner meisje, zag ik nooit zij scheen de flonkerende avondster, van de residentie te zijn, „daar zag mijn oog," zoo als AUGUST VAN LOON in de *neven* zegt.

Een meisje FRANS, *'k hadd' al de vreugde van mijn leven,*
Voor eenen zachten druk van hare hand gegeven!
Mij dacht dat zij een' blik teederheid verstond;

De Heeren rijk uitgedoscht, met sterren en kruisen behangen, en misschien met vrouwen gezegend zoo oud als de adel die zij mee ten huwelijk hadden gebragt, liepen als of zij betooverd waren gedurig [illegible] *de vijvers rond*
om haar, zoo dikwaals als maar moog'lijk was, 't ontmoeten;

De dames, lieten echter, met een blik van verachting, bij het passeren, hunne marquises zakken, ten einde hunne oogen door het zien, van zulk eene dubbelzinnige schoonheid, niet te onteeren.

Een ridderlijk man, op een fraaijen schimmel gezeten, reed door het bosch, hij wierp een vorstelijken blik, rondom zich, men boog en salueerde, en of bij toeval, een gedeelte van dien blik verdwaalde in het oog der schoone, weet ik niet, maar, duidelijk ontdekte ik een purper blosje op de wangen van het meisje, waardoor zij nog eens zoo schoon werd. Wie was zij...? Ach een dier *rood kapjes!* verdwaald in het bosch des levens, ten prooi van de menigte groote wolven! — daarna werd het bosch langzaam aan stil en verlaten en de lieve vogeltjes door zooveel *Batavieren* gestoord, begonnen nu weer te huppelen op de paden en in de takken der boomen te zingen en te vrijen— des namiddags, ziet men nu en dan een *gouvernante*, een *gezelschaps-jufvrouw*, later weder *kameniers*, *bonnes* en *kindermeisjes* met de *dwergschotten*, om acht uur wordt de stilte van het bosch gestoord door kindermeisjes, nu echter zonder de lieve kleinen, en alleen; heerscht er een gewoel van *grenadiers*, *jagers*, een paar studenten die bij toeval uit *Leiden* zijn gedwaald — kantoor klerken, winkel bedienden en burger dochters, die het gevaar niet kennen, om in half duister, bij nachtegalen zang, op de kronkelpaden van het bosch te gaan.

Des anderdaags deden wij een toertje naar *Scheveningen*, niet om te baden, want het was nog al koud. Wij wandelden langs het strand, keken op de zee, zagen een pink binnen komen en twee pinken uitzeilen, maakten kennis met een paar visschers, die schrikkelijk naar de traan en de teer riekten, zagen eene menigte knappe visscher meisjes, die dartel en vlug aan het strand bezig waren met vischnetten en scheepstuig en die met hunne opgestroopte rokjes en naakte beenen, dikwerf tot aan de knieen toe, een fraai stoffaadje tot het zeestuk leverden.

„Zoude het hof" vroeg HENRI mij, „misschien daarom zoo gaarne in den *Haag* wonen, omdat *Scheveningen* zoo digt bij ligt, en om de versche visch die er steeds te krijgen is?"

Den volgenden morgen keerden wij naar *Amsterdam* terug.

Het was op Zaturdag den 24 Mei 1839 dat ik, na een hartelijken afscheid van familie en vrienden, naar het *Nieuwe diep* vertrok, om met den gereed liggenden bodem *„De Catharina"* de reis naar *Suriname* te doen. — Toen ik des morgens den 25n. aldaar aankwam, begon de wind juist uit den gunstigen hoek te waaijen, om uit te kunnen zeilen. Ik werd door den kapitein H. en mijne twee medepassagiers MAC G. en K. hartelijk welkom geheeten.

In de haven lagen nog twee schepen die hetzelfde reisdoel hadden. Z. M. oorlogschip *„de Amphitrite*, aan boord hebbende den nieuw benoemden Gouverneur JULIUS CONSTANTIJN RIJK, familie en een passagier en een koopvaardijvaarder waar zich de koopman M. en familie aan boord bevond.

Daar de bescheidenheid mij oplegt, van zaken te zwijgen, (†) die mij reeds bekend waren, toen de nieuw benoemde Gouverneur eenige dagen geleden in de *Keizerskroon* te Amsterdam logeerde, en die de kolonie Suriname betreffen, zoo gevoel ik mij toch genoopt het volgende aan te stippen, ten einde elken schijn, die tegen dien Gouverneur bij eenigen gerezen mogt zijn, geheel af te leiden.

De slaven, zagen in 1839, met gespannen verwachting, de komst van den Gouverneur RIJK in de kolonie te gemoet, daar er in ieder district onder deze gedwongen arbeiders, het zekere denkbeeld heerschte dat *Gran man* RIJK, hun den *vrijbrief* zoude brengen; kon het aangenaam voor den goedhartigen RIJK zijn, naar die kolonie te moeten vertrekken; bewust, volgens *zekere mededeelingen van den minister* dat die zaak nog ver zeer verre in het verschiet lag? — Er waren nog meer mededeelingen van Z. EX. aan den Gouverneur RIJK, die hem een Landvoogd zwaar maakten, naar zijn betrekking te gaan. — Er waren zekere donkere punten in het *finantieel* van de kolonie; er was volgens het gevoelen van den *minister*, in de laatste jaren wat te *bont* met de *bijl* in gehakt. — Er was kondschap, dat er eenige kolonisten aldaar leefden, die van enkele ontevreden stemmingen, wel schenen gebruik te willen maken, om naar omstandigheden, een *schelvischje* uit te werpen, ten einde een *kabeljauwtje* te vangen, en ofschoon de aanwijzing dier kolonisten, niet aangenaam voor een nieuw benoemden Gouverneur konde zijn, veel aangenamer was het, den vriendelijken last van Z. EX. te krijgen, zoodanigen te sparen — omdat, welligt ontdekkingen van eenige verwarde zaken, die eene knappe *pen* alligt publiek zoude kunnen maken, minder voordeelig voor de kolonie en dus niet raadzaam zoude zijn.

Moest het niet bedroevend voor een *Gouverneur* zijn, die goedhartig van aard, met edele gevoelens bezield en alhoewel, wat te zwak op het punt van *straffen*, te goed zeeman was, om onordelijkheden en ongepaste handelingen te dulden, dat die, ingelicht zijnde van vele bestaande zaken in de *kolonie*, die, laten wij het maar rondborstig als een zeeman zeggen, „het daglicht niet mogen zien" de bewustheid in zich omdroeg, dat omstandigheden het vooreerst nog noodzakelijk maakten, om als een tweeden HERCULES den vuilen AUGIAS stal niet schoon te maken.

Was dus de *Landvoogd* RIJK vleijend, veel belovend en werd de hoop van velen, in vergetelheid opgelost; zulks kon niet anders, — zijn goedaardig karakter, zijn beleefdheid en goede wil, konden zich niet tot norsche weigering gewennen, en zeker is er in de kolonie, tot dat tijdstip, nooit een landvoogd geweest, die bij vriendelijk gedrag en de volmaakte *takt*, om ieder tot den minste toe, te ontvangen, — zoo *populair* en bemind bij het algemeen was, als RIJK. Ja, er zeide mij eens een groot menschenkenner in de kolonie, — „dat *Hij* veel liever eene beleefde weigering, van den *Gouverneur* RIJK zoude willen ontvangen, dan van een anderen toezegging van iets, dat moeijelijk te ontvangen was, door de tretsche onbeschaafde en ruwe aanbieding."

Des middags van den 25 *Mei* werd de wind gunstig, en wij spoedden ons, op de kennisgeving van den kapitein naar boord.

(*) *Men lese* Mr. J. VAN LENNEPS *voornaamste gesch. van Noord-Nederland 12e. deel, pag.* 177.

(†) *De lezer overwege het nut, dat sommigen door zwijgen verkrijgen kunnen, wanneer hij slechts het eerste motto, boven dit Hoofdstuk geplaatst, herleze.*

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 4den dezer, de Nd. Am. brik *South Boston*, kapt. Cunningham, van Boston.

Idem, de Eng. bark *Betsey*, kapt. M. Whijte, van Portos do Norte.

Idem, de Fransche stoomboot *l'Oijapock*, van Cajenne.

Den 9den, de Koloniale schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. H. J. Rusman, van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 8sten, het schip *Caspar de Robles*, kapt. T. H. van Slooten, naar Amsterdam, lading: 18 vaten en 1 kistje Arrowroot 2,865 pond, 110 vaten en 661 balen heele Koffij 175,743 pond, 4 vaten en 1 baal gebroken dito 2,474 pond, 23 balen schoone Katoen 7,215 pond, 1 baal vuile dito 260 pond; 3 balen Cacao 345 pond, 1,288 pond Koper, 1,395 pond Lood, 168 piès vierkant Hout 1800 voeten en 6,305 pond Kwassiehout.

VERTROKKEN.

Den 10den, de Fransche stoomboot *l'Oijapock*, naar Cajenne.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den 1n. Aug., *Lorelij*, kapt. Scholtens, van hier.

Den 5den, *Louisa Christina*, kapt. Ten Harmsen, van hier, laatst van Faijal.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 9n. Aug., *Cornelia Hendrika*, kapt. Jaski.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Amsterdam*, kapt. Wehdemeijer adres bij H. Degenhard.

Het schip *Compagnie*, kapt. Kuijper adres, bij J. C. Oosterbaan.

Het schip *Elisa*, kapt. Visser, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Josephine Barnardine*, kapt. Bos adres bij J. Gisius.

Het schip *Suriname*, kapt. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Het schip *Cuba*, kapt. Eijlers, adres bij P. F. Bouguenon.

Het schip *Willem Eduard*, kapt. van Wijcks, adres bij Gebroeders van Praag.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Caspar de Robles*: de Heeren Fhr. A. von Saucken en J. Robinson.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*
Door den Vendumeester A. Salomons.
Donderdag den 8 September 1859.

Een *half* aandeel in den Buitengrond *L'Industrie of Maria'slust*, met de daaropstaande Gebouwen, enz., aan den Rijweg naar *Kwatta*, 2e. Buitenwijk No. 9, aangekomen hebbende den Boedel J. J. Ooijkaas Jr. — *f* 1,200. — G. A. L. Wolff.

Het Huis, Erf en Achtergebouwen, aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. F No. 14, aangekomen hebbende voor *een derde* aandeel den Boedel E. R. C. Leue, Echtgenoot van A. J. Malmberg en de overige *twee derde* aandeelen J. J. Leue en de minderjarige G. C. F. Leue. *f* 810. — G. H. L. Bakker.

Ter Kastelenije van het Geregtshof,
Vrijdag, den 9n. September 1859.

De Houtgrond *Hanover* en *Mawaceabo* gelegen aan de *Para kreek* en de Plant. *de Twee Kinderen* gelegen aan de rivier *Suriname*, beiden aangekomen hebbende F. W. Hostmann. — *f* 22,200. — H. Wright.

De Houtgrond *Osembo*, gelegen aan de *Para kreek*, aangekomen hebbende den boedel wijlen F. Bendeker — *f* 20,500. — A. F. Gravenberg, W. J. Kenswil en F. J. Kenswil, ieder voor een derde.

Het Huis en Erf La. A No. 58, aangekomen hebbende den boedel J. F. de Rooij. — *f* 4,300. — A. F. van Amson.

Door den Vendumeester J. C. Gomperts.

Het Huis en Erf aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. F No. 15, aangekomen hebbende wijlen Mejufvrouw H. C. van Koeue. — *f* 900. W. J. G. Labad.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Suiker. Den 10den dezer, van pl. *Poelwijk*, 30 vaten, niet toegewezen.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 11 *Augustus* 1859.

Suiker. Lusteloos ten gevolge van geringe vraag voor geraffineerd; het is te hopen dat de gunstige wending der politieke omstandigheden spoedig den gewenschten en verwachten invloed op handel en scheepvaart zal uitoefenen. Surin. *f* 26 à *f* 27.
Koffij. Prijshoudend, Java Ord. *f* 37.
Arrowroot. *f* 25.
Tpncaboonen. Flaauw, puike qualiteit *f* 1.
Cacao. *f* 28.
Katoen. *f* 30 à *f* 34.
Rum. *f* 12 à *f* 15.

BURGERLIJKE STAND.

Paramaribo, den 6 *September* 1859.

Krachtens resolutie van den heer Gouverneur, dd. heden No. 1, zijn tenzelfden dage, uithoofde van de bestaande urgentie, met dispensatie van de Zondagsgeboden, in den huwelijken staat opgenomen:

Johan Hendrik Bernhard en Elisabeth Amelia Peto.

Op den 9 September 1859, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Nicolaas Thomas Arnoldus Arlaud en Francina Johanna Elisabeth Groenlo.

Jan Pieter Kamff, zich schrijvende Jan Pieter Kampf, Weduwenaar van Agata Johanna Diepen en Johanna Wilhelmina Charlotte Boer.

Aloijsius Jasper Posthoorn en Hana Nassij.

Egbert Anthonie van Fareeij en Maria Francina Grasman.

Van den 5 tot den 10 September 1859, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 5den, Sophie Schneider dochter van Valentijn Schneider en van Catharina Vieth, 1 jaar en 6 maanden.

Den 7den, Jan Veld, 80 jaren.

Idem, Jacoba Wilhelmina Philippina Emanuels, 40 jaren.

Den 8sten, Frederik de Ruiter, 60 jaren Invalied bij het Peloton Invalieden.

Den 9den, Frans Hendrik Julius Lobbrecht, 2 jaren.

Idem, Martinus Gottlieb Augustuszoon, 42 j.

Den 10den, Julius Johannes Coenradus Louta, zoon van Adam Louta, en van Magdalena Elisabeth Catharina van Couvent, 5 jaren en 8 maanden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Jacob Samuels heeft zich tot het Gouvernement gewend, met verzoek, dat aan hem in allodialen eigendom en erfelijk bezit worde afgestaan een perceel, land gelegen in de 2e. *Buitenwijk*, groot 70 akkers uitmakende een gedeelte van het terrein vroeger afgestaan aan de *Surinaamsche Maatschappij ter bevordering van den Landbouw onder de vrije bevolking.*

Tijd van verzet *veertien* dagen, gerekend van den 29 Augustus 1859.

De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 16n September 1859, des voormiddags ten *half negen* ure, publiekelijk bij executie verkoopen: De *helft* in het HUIS en ERF aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La E No. 234, aankomende J. Louis Wed. J. B. Tafarel Jr.

Paramaribo, den 7 September 1859.

De waarn. Havenmeester brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat ten zuiden van het policiegebouw in de bedding der rivier, eene stelling zal worden gelegd, ten einde daarop het vaarschip *Suriname* schoon te maken; en wordt alzoo de noodige omzigtigheid bij het aanvaren der platte brug door bloepen, ponten of andere vaartuigen, aanbevolen.

ADVERTENTIËN.

Op goede zekerheid en tegen den gewonen **interest** te bekomen van het *Armenfonds der Hervormde Christelijke Gemeente*, de somma van

Een Duizend Zes Honderd Gulden.

Paramaribo, den 5 September 1859.
De Kassier van voornd. Armenfonds,
H. G. ROUX.

Tegen Gereed Geld

bij inschrijving te koop: van plant. *Zorg en Hoop*,

25 à 30 vaten SUIKER en P. m. 1200 gall. MELASSIE,

en van plant. *Blijendaal*,

30 à 36 vaten SUIKER en P. m. 1300 gall. MELASSIE.

De inschrijvings-billetten worden ingewacht ten kantore van WM. HUMPHREYS, alwaar de voorwaarden van verkoop ter inzage liggen tot MAANDAG den 12den September 1859, des voormiddags 10 ure. ( )

Tegen Gereed Geld

bij inschrijving te koop: van plantage *de Herstelling*,

4 balen KAKAO,

liggende ten kantore van WM HUMPHREYS alwaar de inschrijvings billetten worden ingewacht tot DINGSDAG den 13 September 1859 des voormiddags 10 ure.

De Kooper zal voor elke ledige baal ƒ 1,10 moeten vergoeden. ( )

( ) Van Plantage *Nieuw Meerzorg* wordt bij inschrijving mits het hoogste bod goedgekeurd wordende, te koop aangeboden:

P. m. 21000 pond KOFFIJ

ingevolge monster, waarvan de inschrijvings billetten bij den ondergeteekende zullen worden aangenomen tot VRIJDAG den 16n. dezer maand des voormiddags 9 uren; zullende de Koffij binnen den tijd van 14 dagen na de toewijzing, aan de Waag worden afgeleverd en zal de Kooper voor elken zak ƒ 1,10 hebben te vergoeden.

Paramaribo, den 10 September 1859.
S. C. NASSI, qq. c. s.

Stoom-Houtzaagmolen.

De ondergeteekende berigt hierbij, dat bij hem planken van allerlei soort en afmeting tegen billijke prijzen te bekomen zijn; en dat hij de levering derzelve naar verkiezing der koopers zoowel aan de stad als aan den molen bewerkstelligt.

( ) A. M. COSTER.

Te Koop op voordeelige voorwaarden:

Een nieuw gerepareerd *Visschers Vaartuig* met *Tent*, tien vademen Hout kunnende laden.

Adres ter dezer Drukkerij. ( )

( ) De meeste der PUBLICATIËN en andere VERORDENINGEN betrekkelijk deze Kolonie *Antérieur* aan het jaar 1816 komen uiterst zeldzaam voor. Velen daarvan echter hebben *nog kracht van wet*; en behooren dus noodzakelijk algemeen bekend te zijn; maar ook *die*, welke niet meer als wet geldig zijn, zullen desniettemin zeer belangrijk geacht moeten worden om de geschiedenis der kolonie in het algemeen en van het *regt* in het bijzonder.

Om deze redenen is de ondergeteekende voornemens om zoodanige verordeningen *antérieur* aan het Jaar 1816 als hem belangrijk voorkomen, te doen drukken en uitgeven; weshalve hij de vrijheid zal nemen aan de ingezetenen eene lijst van inteekening aan te bieden op de volgende voorwaarden:

Ieder stuk zal afzonderlijk worden gedrukt met eene duidelijke letter en op goed papier in gr. 8vo.

De uitgave geschiedt op onbepaalde tijden, zoo echter, dat gedurende één Jaar omstreeks *twintig* vellen druks zullen uitkomen.

Voor ieder vel druks wordt VIJF EN TWINTIG cents berekend, buiten inteekening wordt de prijs met 50 pCt verhoogd.

De betaling geschiedt bij iedere aflevering.

De inteekening is voor een Jaar, gerekend van den dag waarop de eerste aflevering zal zijn geschied. De INTEEKENAREN die niet uiterlijk *drie* maanden voor de *expiratie* van ieder Jaar, hunne deelneming zullen hebben opgezegd, zullen gerekend worden te *continueren*.

De moeijelijkheid om HH. Plantaadjebewoners eene lijst van inteekening te doen toekomen, leidt hem tot de vrijheid hen uit te noodigen, hem schriftelijk het verlangen tot inteekening te doen toekomen.

Hij neemt de vrijheid tot het welslagen dezer onderneming de algemeene welwillendheid en medewerking beleefdelijk in te roepen.

W. E. H. WINKELS.

( ) A. SALOMONS Vendumeester zal op Dingsdag e. k. verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, Een partij *Wane* en *Kopie* Planken enz.

In de maand October e. k. zal W. VAN DER HEIJDEN, door den Vendumeester J. F. FAVEREIJ, doen verkoopen:

Het *Huis* en *Erf*, staande alhier aan de *Weidestraat*, bekend onder N. W. La. D No 61, aankomende den Boedel F. W. MECHELSEN.

Inmiddels is hetzelve UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen bij den voormelden Vendumeester. ( )

Te Koop:

Een partijtje van p. m. 8000 *blaauwe Plavuizen*

Adres ter dezer Drukkerij.

Militaire Schouwburg.

Op WOENSDAG AVOND den 14den September 1859, zal worden vertoond:

***De Zijden schoenen of de* HOOGDUITSCHE SCHOENMAAKSTER,**
Kluchtig Blijspel.
Na hetzelve:
De Nieuwe Landheer of de Gewaande Markies.
Blijspel met Zang.
Aanvang precies ten 7 ure.
PRIJZEN DER PLAATSEN.
1e. RANG ƒ 1. — 2e. RANG ƒ 0,50.
( )

Tegen zeer *billijke prijzen* verkrijgbaar bij

J. VAN GELDER.

Gemaakte JASSEN, Rokken, Broeken en vesten, Hemden, Dassen, HANDSCHOENEN, Boorden, Zwarte Hoeden, Flambards, Dames MODEWAREN.

***Manufacturen*, *Schoenen in soorten*, Verfwaren, Bouwmaterialen enz. enz.** ( )

Wordt te Koop gevraagd:

OUD LOOD,

à 7 centen per pond.

Adres ter dezer Drukkerij. ( )

HOCKINS *Seidlitz Powder* ( ) bij A. HEWITT

14yts Suikervatenhoepels, te bekomen bij ( ) DE VRIES EN ZOON

Te bekomen bij

G. OPPENHEIMER:

Provisien, *Dranken*, VERFWAREN, Lijn en Patent OLIE, SELTSERWATER in ½ en ¼ kruiken, BIER in manden en kisten, en alle overige GOEDEREN, voor zeer *civiele prijzen*. ( )

Verkrijgbaar bij

E. EMANUELS Jz.

***Versche VIJGEN* in dozen en bij het pond.**

Juffers AMANDELEN, à 50 cts. 't ℔.

Extra bordeaux PRUIMEN *en Extra Zwarte*

THEE. ( )

Te bekomen bij

JOËL SALOMONS:

Bruine Dames TUINHOEDEN, Castore Hoeden, FLAMBARDS, Heeren, Dames en Kinder Gom Elastieke SCHOENEN, Elastieke Ballen, Kousenbanden, extra SCHEER en PENNEMESSEN, Scharen, Strijkleer, zijden Horologie Koord, Fantasie *Vesten*, *Knoopen*, etc. etc. ( )

Te bekomen bij

GEBRS. CASTILHO:

Bakkeljaauw, Haring, BLOM, TABAK, KAARZEN, ZEEP, Reuzel, Molensmeer, Breeuwwerk, Zout, ½ en ¼ tonnen CLEAR en MESS SPEK, ¼ tonnen extra New York FULTON MARKET Familij VLEESCH, eene wel geassorteerde partij RIETEN- en HOUTEN ZITTING STOELEN, Hobbel, Kantoor en Kamer dito, Hooge en Lage Kinder Dito, REISKOFFERS in soorten, Valiezen, Amerik. KLOKKEN in soorten, Blinders, Katoenen Parapluie's en Gom Elastieke SCHOENEN, Koornmolens en Pellers, enz. ( )

***Zuiver Witte* GENEVER**

bij de 10 en meer kannen à 40 cts.

Verkrijgbaar bij

A. C. Bosmans. ( )

Aan HH. *Suikerplanters*.

De ondergeteekenden hebben de eer hierbij te berigten dat zij in de gelegenheid zijn allerlei reparatien aan MACHINES voor Suikerplantages enz. te bewerkstelligen, en gegoten stukken van welke zwaarte ook in ijzer of metaal te vervaardigen zoo ook allerlei Smidswerk, Draaiwerk, Boorwerk en Koperslagerswerkzaamheden.

Zij vestigen de aandacht op de patent DISTILLEERKETEL van gestadige werking, van den Heer Mc FARLANE, welke wat betreft goedkoopte, eenvoudige werking gepaard met groote rendementen sterke proef Rum eene der volkomenste Machines is die tot nu toe in de W. I. zijn uitgezonden. — De kosten voor het opzetten van eene dezer machines in Suriname zijn 800 pond sterling of 500 p. st. te leveren in de haven van Georgetown. Deze Machine is geschikt om 5 puncheons per etmaal of eenige mindere hoeveelheid naar genoegen te stijlen.

CAMPBELL Mc. FARLANE & Co.
Demerara Gieterij
25 Aug. 1859.

NB. Aan alle orders door tusschenkomst van den Heer WOLFF aan boord van de koloniale stoomboot *Paramaribo* zal terstond voldaan worden. ( )

Lugard & Comp.

verkoopen:

GRASBOTER

à ƒ 8,50 kwart tonnen,

***ROOKSPEK*, *à* ƒ 16,**

SPIJKERS à ƒ 6,50 per vaatje, ZINKSPIJKERS à 45 cts per pond.

Voorts

Knippen, Grendels, Duim-, Kruis, Jalousie Hengsels, Staaf ijzers en meerdere

IJzerwaren.

Alsmede:

Steenen, *Kalk* en *Cement* tegen zeer moderate prijzen. (12864)

HOLLOWAY'S.

Pillen.

Ziekten in de verzengde luchtstreek. Ongesteldheden der lever, algemeene verzwakking of uitputting en andere kwalen, aan welke de inwoners van Java en andere eilanden in 't Oosten blootgesteld zijn, kunnen spoedig genezen worden indien men deze wonderbare Pillen bij de hand heeft. Wanneer het ligchaamsgestel kwijnt en de spieren en zenuwen volkomen verslapt zijn, de eetlust ophoudt en de geest moedeloos en wanhopig wordt, is het nooit te laat, zelfs op het laatste oogenblik, de ligchamelijke en verstandelijke vermogens tot volkomene gezondheid en sterkte te herstellen, indien men deze wonderbare Pillen eene voldoende proeve geeft. Dezelve zijn gelijk aan Medea's beroemde artsenij, dewelke aan den ouden Oeson, koning van Thessalië zijne jeugd en sterkte terug gaf. Dezelve stimuleren zachtelijk de verzwakte levensorganen.

Deze *Pillen* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. A. B. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1 en ƒ 3.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.